

En fangstkvinnens liv

Gry B. Strand

I en ny utstilling på Polarmuseet vises Wanny Woldstads liv som fangstkvinne. Hun var den første kvinnen som drev overvintringsfangst på Svalbard.

Som ellers i historien, er kvinnen også lite beskrevet i vår stolte og omfangsrige fangst- og overvintringshistorie fra Svalbard. For å hedre en solid kvinnelig fangstsinnsats og et av de største kvinnenavn i denne sammenhengen, viser Polarmuseet en fotoutstilling av Wanny Woldstad.

En foregangskvinne på flere felt

Woldstad ble født i 1893 på Sommarøy i Troms. Hun startet tidlig med aktiviteter som var lite vanlig i datidens kvinnekretser. Etter hvert ble Wanny Woldstad en habil skytter og deltok i flere skyttekonkurranser. På midten av 1920-tallet flyttet Wanny til Tromsø for å starte opp som drosjesjåfør i egen bil, for øvrig som den første sjåfør med oppvarmet bil i ishavsbyen.

Det var som drosjesjåfør Wanny Woldstad først kom i kontakt med fangstmiljøet og det som skulle bli hennes levevei gjennom mange år. På sine turer møtte hun nemlig hjemkomne fangstmenn som kunne skildre det harde, men spennende livet på øygruppen langt mot nord.

Wanny Woldstad sa det slik: «De beretninger jeg fikk vakte ikke bare interesse hos meg, men også en dyp og inderlig lengsel etter å leve i og med naturen i dette landet de fortalte om.»

En spire av lyst og opplevelsestrang hadde meldt seg hos den unge damen, og da hun senere møtte Anders Sæterdal, en erfaren overvintre, ble Wannys drøm virkeliggjort.

Den første overvintringen

Sammen med Sæterdal dro hun opp til Svalbard og Hornsund høsten 1932. Ferden gikk med ishavsskuta «Maiblomst». På Hornsund var Sæterdal godt kjent i det omkringliggende fangstterrenget. Jakten på gjess, snadd og storkobbe kunne begynne, og Wannys skytteerfaring kom til sin nytte igjen. Mot slutten av høsten startet jakten på hovedfangsten, isbjørn og polarrev. Før jul det første året hadde Wanny skutt sin første isbjørn. På sommeren 1933 ble Wanny og Anders hentet av ishavsskuta «Thor». Den første vinteren i isødet var over. Men det skulle bli flere for Wanny Woldstad.

Tilbake til Svalbard

Wanny hadde bevist at også kvinner dugde i jobben som fangstmann. Polarbasillen hadde tatt henne for alvor, og hun ville tilbake. Høsten 1934 dro hun og

Jolarmuseet hedrer fangst- og overvintringskvinnen Wanny Woldstad med sin nye utstilling.

Anders oppover til den samme fangsthytta for på ny å fangste i terrenget rundt Hornsund. Også denne vinteren forløp uten problemer for de to. I ytterligere tre år skulle Wanny og Anders tilbringe vinteren på Svalbard, og tilbake på fastlandet var hun først sommeren 1937.

I sin dagbok skrev Wanny: «Når alt er klart for nedtur, blir dagene mer enn dobbelt så lange som før».

Ettertraktet foredragsholder

Vel nede på fastlandet ble Wanny en ettertraktet foredragsholder, og hun stilte villig opp for å fortelle fra sine fangstår.

Det var på en av disse foredragsturene Wanny dessverre ble påkjørt av en bil. På vei til sykehuset i Tromsø døde Wanny Woldstad, 66 år gammel.

UTSTILLINGER

Tromsø Kunstforening

Utstillingen «Troms-kunstnere i dag» presenterer tromsokunstnere bosatt i og utenfor kommunen. Utstillingen vises til og med 8. januar.

Tromskysten

Ilijas Krusic, bosnisk maler, viser sin salgsutstilling i Kystkafeen til 9. januar. Tromskysten har også fått besøk av to russiske billedkunstnere fra Arkhangelsk. Ljudmila og Jevgenij viser sin utstilling. Kafeen på Tromskysten holder som vanlig åpent i helgen.

Nordnorsk Kunstmuseum

Plakat- og fotoutstillingen «Dansk sommer – norsk vinter» vises fram til 31. desember. Utstil-

lingen er et arrangement i tilknytning til Nordisk Råds høstsesjon som ble avholdt i Tromsø. Utstillingen skal styrke kunnskapene og forståelsen av nordisk kultur og fellesskap.

Ludvig Holberg-utstilling

Universitetsbiblioteket viser en utstilling om forfatteren, filosofen, historikeren, juristen og menesket Ludvig Holberg. I utstillingen kombineres bøker, bilder og tekster.

Polarmuseet

Utstillingen om fangstkvinnen Wanny Woldstad fra Sommarøy vises på Polarmuseet. Det er en interessant og lærerik utstilling som forteller om en uredt kvinne i et mannsdominert yrke. Tiden er 1930-tallet og stedet er Svalbard.

Advents-konsert med Tromsø Musikkskole

Med «Fred» som arbeidstittel foran årets konsert har elever og lærere ved musikkskolen i Tromsø øvet frem et fint konsertrepertoar. Og søndag fylles Elverhøy kirke av glade stemmer og fin klang fra små og store. @Brødtekst:Musikkskolen ønsker å gi tromsøpublikum en anledning til å sette seg ned i den travle førjulstida, og det for å høre på julemusikk fra mange deler av verden framført av barn og ungdom i alderen 7-18 år. Innslagene på konserten varierer fra store grupper til små gruppesolistinnslag, og foruten de kjente og kjære julesangene synges også melodier fra Mexico, Frankrike og Bolivia. Aspirantkoret og barne- og ungdomskoret Treklang opptre med både egne sanger og allsang.

MIDT-TROMS

Color's på Pernille

I kveld spiller dansebandet Color's på Pernille på Storsteinnes. Og de som ønsker å strekke på beina bør utnytte høvet, for lørdag er lokalene stengt for allmuen på grunn av julebord. Søndag er imidlertid kalaset over, og Pernille ønsker alle velkommen til middag.

Double Deuce

På Ludvik i Meistervik blir det mye dans og moro med variert musikk i hel ga. Fredagskvelden spiller Double Deuce. Lørdag får gjestene sjansen til å friske opp gamle drømmer, mens Dreams to Remember sørger for bakgrunnsmusikken.

Vorspiel på Skilder'n

På Skilder'n i Bardu er man etter hvert blitt ganske internasjonal. Der starter man helafte med et skikkelig vorspiel fram til klokka 24.00 både fredag og lørdag. Det deles i anledningen ut 100 fribilletter, og det understrekes at det gjelder begge kjønn. I Trollstua spiller Cha-La-Boys begge kveldene.

Kjellerstua

På Kjellerstua i Nordkjosbotn starter helga med disko fredag. Dj André har ansvaret for at publikum skal hygge seg. Den samme herren har også ansvaret for musikken på lørdag. Så blir det en stille søndag, men mandag braker det løs igjen med årets siste «Russekro». Onsdag blir det vanlig pubkveld med dart og biljard.

NORD-TROMS

«Boknakan»

ankommer Storslett med Hortensia og andre viser i kveld, fredag. Anløpssted: Jægerstua.

Malvin Skulbru, Ragnar Olsen, Jan Arvid Johansen og Pål Thorstensen ble ikke fornøyd av å gjøre det bra hver for seg. I snart to år har de holdt sammen som «Boknakan» og laget blant annet CD-en Unbløgged. På Jægerstua vil de plukke noen viser fra den, og fra platene de har laget hver for seg.

På Skibotn turisthotell

spiller dansebandet «Wi-To» for siste gang i år, og det skjer i kveld, fredag. Søndag tar hele hotellet juleferie og åpner ikke før 2. januar.

På Reisa Stua

spiller «Valhall» til dans både i kveld og i morgen kveld. Samtidig selges juletallerken til alle som vil ha noe å spise.

På Bios dancing

er Dag Arne platevert. Fri entrette for de som kommer tidlig på kvelden.

Lyngskroa Motell

lover ekte nordnorsk kveld med Bjørn Jens i dag.

I morgen overtar platepresten Craig og spiller de siste hitlåtene. Og husk, dette er siste lørdag før julaften.

Søndag er det familieglede og bordbestilling. Den dagen har julenissen lovt å komme, kanskje flere ganger mellom kl. 13.00 og 16.00.

Kåfjord Vertshus

I kveld kommer duoen «Lys-haug & Hoff» med sang og musikk. Stopped: Naustet.

Lørdag overtar husets andre plateprater og skal prøve seg bak spakene. Da blir det gratis inngang tidlig på kvelden.

Stokkan-brødrene slår til

I romjula trår Stokkan-brødrene til igjen – denne gang med et nakent, akustisk konsept, som de har kalt STOKKAN BROS. – Un-Gløgged.

De fleste kjenner Hugo og Ketil Stokkan fra deres blues/rock-trio, Stokkan og Little India. Un-gløgged presenterer en helt annen og mykere side av Stokkan-brødrene. Det blir romjulskos med sørstatsblues, countryviser samt gjenhør med et knippe norske slagere.

Stokkan Bros. blir for anledningen forsterket av et ungt Harstad-talent, Åge Karoliussen, som spiller bass.

Gutta spiller på Storsteinnes Gjestegård 26.12. og på Babette i Harstad 27. og 28.12.